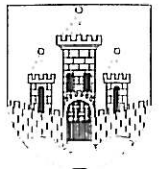

Randers kommune

Teknisk forvaltning

Vedligeholdelsesplan for

Brusgård Møllebæk

Vedligeholdelsesperiode

Offentligt syn

Gennemgang april for spærrende elementer, grødeskæring 1.august-15.september   Oktober

Delstrækning	Længde	Strømrende	Tidspunkt
Kirkevadbros-Moselund	525 m	100 m	
Moselund-Carlsberggrøften	1275 m	150 m	
Carlsberggrøften-Munkdrup (spang)	729 m	200 m	*)
Spang- Brusgård (kreaturbro)	2418 m	max. 200 m	
Kreaturbro- Alling Å	843 m	250 m	

5790

Bemærkninger: *) en strækning på ca. 200 m. Her skal der til stadighed være frit løb, bunden er blød og skal evt. oprensnes med jævne mellemrum, hvis ikke der dannes en fast bund evt. ved restaurering.

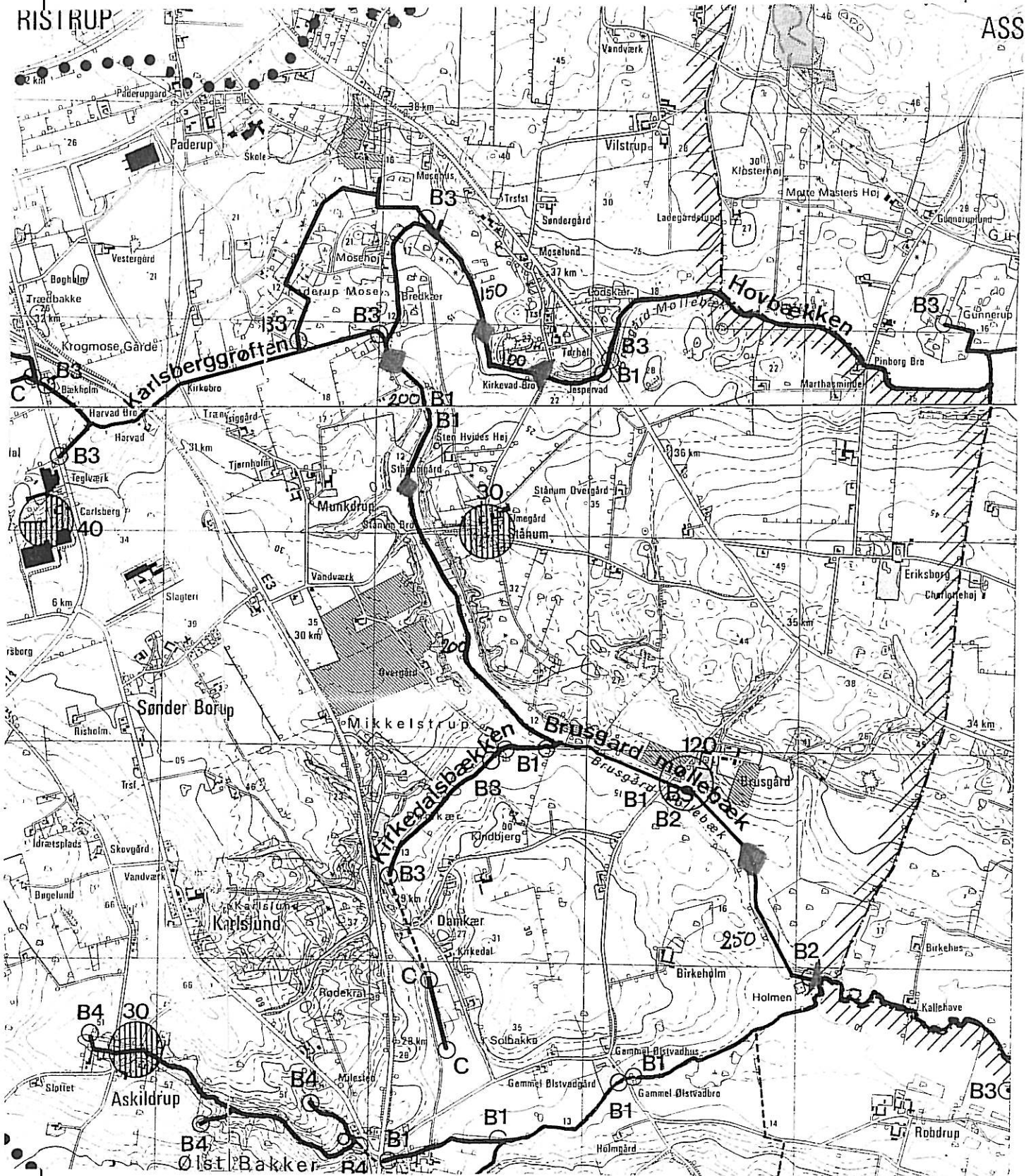
Brusgård har som led i undersøgelsen skåret grøden på deres egen strækning, dette aftales fra år til år.

Betaling:

Kort med målsætning

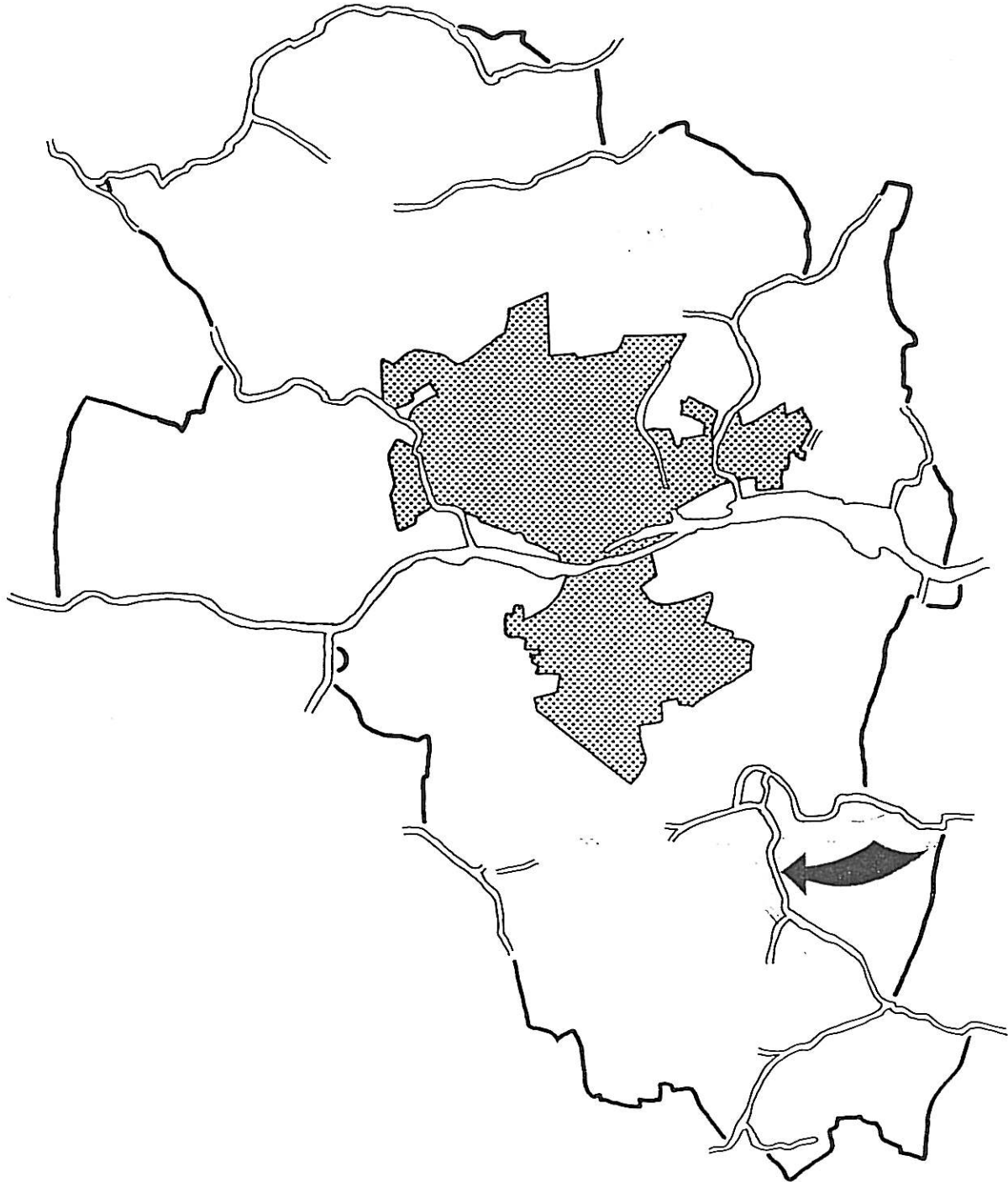
RISTRUP

ASS

Regulativ

BRUSGÅRD MØLLEBÆK

Randers 1996

I N D H O L D

<u>Indholdsfortegnelse</u>	<u>Side</u>
1. Grundlaget for regulativet	2
2. Betegnelse for vandløbet	3
3. Vandløbets skikkelse og dimension	3
4. Bygværker	6
5. Administrative bestemmelser	7
6. Bredejerforhold	7
7. Vedligeholdelse	9
8. Tilsyn	11
9. Straffebestemmelser	12
10. Revision	12
11. Regulativets ikrafttræden	12
 Bilag 1	
Oversigtskort	
Fotoplan og længdeprofil	
Bilag 2	
Tværprofil	
Bilag 3	
Figur 1 - principkoter	
Figur 2 - vandløbsbrænne	
Bilag 4	
Redegørelsen	

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET

Brusgård Møllebæk er et større tilløb til den øvre del af Alling Å. Brusgård Møllebæk er fortsættelsen af Hov Bæk, vandløb nr. 11.

Brusgård Møllebæk er i Randers Kommune optaget som kommunevandløb nr. 12.

Tidligere regulativer:

For Brusgård Møllebæk er der tidligere blevet udarbejdet:

1. Regulativ for Stånum Bæk, 12. februar 1862.
2. Fælles regulativ for de mindre offentlige vandløb i Paderup mose, Brusgård Møllebæk nr. 1 i Krstrup sogn. Vedtaget af Krstrup Sogneråd den 5. februar 1945 og for Haslund-Ølst Sogneråd den 14. februar 1945.
3. Tillæg til regulativerne for samtlige sognevandløb i Randers Amt, vedtaget den 29. november 1963 iflgg. lov nr. 171 af 3. maj 1963.
4. Udskrift af Haslund-Ølst Sogneråds forhandlingsprotokol 14. september 1963, om hegnafstand og servitut mod plantning i vandløbsbræmmen.
5. Tillæg nr. II til regulativer sognevandløb i Krstrup kommune. Stadfæstet af Randers Amtsråd den 13. maj 1968.
6. Fælles tillæg til regulativer for vandløb vedligeholdt af Randers kommune, maj 1987.

Tidligere kendelser:

1. Udskrift af Randers Amts Landkommissions protokol, den 26. juni 1839.
2. Udskrift af Randers Amts Landkommissions protokol, den 29. juli 1861.
3. Udskrift af Randers Amts Landkommissions protokol, den 12. oktober 1915. Ang. nedlægelse af Brusgård Vandmølle.
4. Afvandingskommissionens Kendelse af 14. november 1944 vedrørende Landvindingssagen nr. R 1252 "Afvanding af Paderup Mose m.v." Herunder regulering af Brusgård Møllebæk.
5. Udskrift af Landvæsensnævnsprotokollen for retskreds nr. 67, den 25. september 1959. Sag nr. 30 - angående rensningsanlæg m.v. for spildevand fra Moselund andelsmejeri.

Med dette regulativs ikrafttræden bortfalder tidligere regulativer, kendelser og tillæg til disse.

Målsætning:

Brusgård Møllebæk er en del af Alling Å-systemet er på følgende strækning i recipientkvalitetsplanen for Århus Amt godkendt den 10. oktober 1993 målsat således:

- fra Jespervad til Brusgård er målsætningen B1, gyde- og opvækstområde for laksefisk med forureningsgrad II.
- fra Brusgård til Alling Å er målsætningen B2, opvækst- og opholdsområde for laksefisk med forureningsgrad II.

2. BETEGNELSE AF VANDLØBET.

Brusgård Møllebæk afvander et landområde på ca. 40 km² inden den udmunder i Alling Å, der udløber i Grund Fjord ved Allingåbro.

Vandløbets beliggenhed fremgår af oversigtskort over Randers kommune i mål 1:100.000 samt af fotoplan i mål 1:2000, bilag 1.

Kirkevadbros nordvestlige side er den geografiske skillelinie mellem Hov Bæk og Brusgård Møllebæk. Brusgård Møllebæk fortsætter mod nord parallelt med Paderup Mosegrøft langs med Paderup Moses østlige udkant videre mod syd under Stånumvej og Brusgårdsvej til udløb i Alling Å.

Paderup Mosegrøft, Carlsberg Grøft og Kirkedals Bæk er kommunale vandløb, der har udløb til Brusgård Møllebæk.

Den totale længde for Brusgård Møllebæk er 5.793 m.

3. VANDLØBETS SKIKKELSE OG DIMENSION.

Afmærkning og stationering:

Vandløbet er stationeret fra begyndelsen ved matr.nr.20 og 4g Stånum by, Kristrup.

Følgende stationeringer benyttes til kontrolsted. Stationer er monteret med måleskala med 0 cm. svarende til strømrendens bund på opsætnings og måletidspunktet. Stationerne er anbragt i vandløbets nordside eller vandløbets venstre side i strømretningen.

Kontrol- nr.	Beliggenhed "tæt på"	Stationering, m.
1	Kirkevadbros	15
2	Moselund	525
5	Paderup Mosevej	1420
7	Carlsberg Grøften	1800
8	Stånumvej	2736
12	Kirkedals Bæk	4005
15	Brusgård	4569
17	Alling Å	5790

Dimension:

Randers Kommune har besluttet, at vedligeholdelsen af Brusgård Møllebæk skal ske på basis af vandløbets faktiske (dynamiske) skikkelse med naturlig variation i bund- og dybdeforhold.

Dette indebærer, at vandløbet kan have en vilkårlig form (tværsnit) inden for rammerne af den fastsatte strømrørende bredde.

Brusgård Møllebæk's længdeprofil er indtegnet under fotoplancherne bilag 1.

Vandløbets skikkelse, det tilstødende terræn, bygværker ved og i vandløbet samt nødvendige kontrolafmærkninger er opmålt og samtlige koter er henført til Dansk Normal Nul (DNN), idet følgende GI-fikspunkter er anvendt.

GI-fixpunkt nr.	Kote DNN m	Beliggenhed	Placering
93-09-9030	15,186	Kirkevadbrosvej	Gl.bros vestside
93-09-9161	13,65	Paderup Mosevej 56	syd facade
93-09-9111	29.216	Stånumvej 36	stuehus nordgavl
91-13-9049	14,42	Mikkelstrupvej 33	stuehus nordvest gavl
91-13-9016	12,35	Brusgårdsvej	sydøst brodække

Vedligeholdelsesprincip: Vandløbet skal vedligeholdes ved at grøden skæres i en fast strømrende jfr. pkt. 7, vedligeholdelse.

Hvis vandføringsevnen bliver ringe må oprensningen kun ske, når det faktiske tværsnitsareal er under fastlagte tværsnitsareal for den pågældende strækning, tabel 1.

Strømrende: Strømrenden angiver den rende, hvori vandet kan strømme frit uden at blive bremset af grøde. Strømrenden kan være opdelt i flere mindre forløb, der tilsammen skal opfylde strømrende bredden.

Strømrenden skal bugte i et naturligt forløb, figur 1, bilag 3.

Kontrol nr.	Beliggenhed	Stationering m	Toppunkt m	Areal kote m	Tværsnit m ²	Strømrende m
1	Kirkevadbros	15	13,0	13,3	5,0	1,0
2	Moselund	525	11,6	11,6	1,6	1,5
5	Paderup Mosevej	1420	11,0	10,9	0,8	1,5
7	Carlsberg Grøften	1800		13,6	8,0	2,0
8	Stånumvej	2736	10,7	11,6	9,0	2,0
12	Kirkedals Bæk	4005	10,2	10,7	5,5	2,0
15	Brusgård	4569	10,2	11,6	14,0	2,0
17	Alling Å	5790	8,6	9,3	5,0	2,5

Tabel 1. Vedligeholdelses dimensioner, strømrendebredde og tværsnitsareal for Brusgård Møllebæk.

Tværsnitsareal og arealkote: Arealkoten angiver højden for det maksimale vandspejl inden bækken "løber over" figur 1, bilag 3. Tværsnitsarealet beregnes under denne kote i den definerede maximale strømrendebredde med opmålt bundkote som beregningsgrundlag.

Drænkote: For at tilgodese afstrømningen, vedligeholdes vandløbet således, at afvandingen via eksisterende dræn bliver uændret.

Drænkoten for nyetablerede dræn er 15 cm. over den indnivellerede bundkote, bilag 1.

4. BYGVÆRKER.

Broer og overkørsler ved Brusgård Møllebæk, samt registrerede dræn og regn- og spildevandsledninger:

Beliggenhed	Stationering m	Ejerforhold	Vandslug ø cm.	Bemærkning
Kirkevadbro	0	Randers kommune	120	betonbro
Paderup Mosevej	1351-1347	Privat	80	betonrør
Munkdrup	2257	Privat		gangbro
Munkdrup	2529-2532	Privat		spang
Stånumvej	2702-2713	Randers kommune	250x370	betonbro
Brusgårdsvej	4515-4527	Randers kommune	250x470	betonbro
Brusgård	4947-4949	Privat		spang
Brusgård	5225	Privat		spang
Munkdrup	2360	Randers kommune	20	PVC U19
Stånum	2726	Randers kommune	20	cement U20
Brusgård	4644	Randers kommune	15	PVC U148
2 <u>d</u> Stånum	555	Naturgas Midt/Nord		under- krydsning
2 <u>l</u> Munkdrup	1774	Naturgas Midt/Nord		under- krydsning
4 <u>a</u> Stånum	820	Elro		under- krydsning
2 <u>l</u> Munkdrup	1804	Elro		under- krydsning
1 <u>a</u> Brusgård	5080	Elro		under- krydsning

5. ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER:

Brusgård Møllebæk administreres og vedligeholdes af Randers kommune, som er vandløbsmyndighed.

Bygværker:

1. Vandløbet med bygværker m.v. skal vedligeholdes sådan, at den for vandløbet fastsatte strømbredde overholdes, jfr. tabel 1.
2. Bygværker, skråningsanlæg, gydebanker og passagemuligheder for vandløbets dyreliv, der er udført af hensyn til vandløbet, vedligeholdes som en del af vandløbet.
3. Vedligeholdelsen af øvrige bygværker, broer, overkørsler og vandingsanlæg m.v. påhviler de respektive ejere. Ejerne har pligt til at optage den slam, grøde m.v., der samles ved bygværkerne, jfr. vandløbslovens §27, stk. 4. Vedligeholdelsen skal ske på en sådan måde at faunapassagen opretholdes og eventuelt forbedres.
4. Anlæg eller ændringer af bygværker og rørlægninger må ikke finde sted uden vandløbsmyndighedens godkendelse.

Beplantning:

5. Beplantninger inden for 1 m fra anlæggets øverste kant må ikke fjernes uden vandløbsmyndighedens tilladelse. Anlæggets øverste kant er defineret på bilag 3 - vandløbsbræmmen.

Beplantningen fungerer som grødeskygger; men er også værdifuld for områdets fauna.

6. Vandløbsmyndigheden kan supplere beplantningen langs vandløbet, jfr. vandløbslovens §34.

6. BREDEJERFORHOLD

Vandløbets kant:

1. På 2 m brede bræmmer langs vandløbets øverste kant må der ikke dyrkes, foretages jordbehandling eller terrænændring.
2. Ejerne af de ejendomme, som grænser op til vandløbet, samt brugerne har i øvrigt pligt til at tåle de fornødne vedligeholdelsesarbejder, herunder transport af materialer og arbejder langs vandløbets bred.

Såfremt der iøvrigt påføres ejere eller brugere skade eller ulempe, har ejeren eller brugeren ret til erstatning efter lovgivningens almindelige regler, jfr. vandløbslovens § 28.

3. Bygninger, bygværker, faste hegn, udgravninger og lignende anlæg af blivende art, må ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse anbringes nærmere end 8 m fra øverste vandløbskant. Undtaget herfra er den skyggegivende beplantning som omtalt i pkt. 5.5-6.
- Ikke faste hegn og vandingsteder:** 4. Arealer, der langs vandløbet benyttes til løsdrift, skal indhegnes forsvarligt mindst 1 m fra øverste vandløbskant. Hegnet skal vedligeholdes af brugeren.
5. Vandingsteder skal anlægges uden for vandløbet og frahegnes dette, jfr. vandløbslovens §29.
6. Nye beplantninger langs vandløbet skal frahegnes, så kreaturer og lignende ikke kan skade disse.
7. Ejerne har pligt til at fjerne hegn inden 1 uge efter, at vandløbsmyndigheden har meddelt, at det er nødvendigt af hensyn til vedligeholdelsesarbejdet.
- Oplagt grøde:** 8. Det påhviler de enkelte ejere eller brugere at undersøge, om der er oplagt materialer, der skal fjernes. Unnlader ejere eller brugere at fjerne oplagte materialer, kan kommunen efter skriftligt varsel lade det fjerne på ejerens bekostning.
- Undtaget herfra er grøde, der er opsamlet på aftalte grødeopsamlingssteder.
- Vandstand:** 9. I henhold til vandløbslovens §6 må ingen lede vandet bort fra vandløbet eller foranledige, at vandstanden i vandløbet forandres eller hindre vandløbets frie løb. I det hele taget må ingen uden vandløbsmyndighedens tilladelse foretage foranstaltninger ved vandløbet med anlæg, hvorved vandløbets tilstand kommer i strid med bestemmelserne i dette regulativ, vandløbsloven, natur- og miljøbeskyttelsesloven.
10. De tilgrænsende lodsejere kan uden tilladelse oppumpe vand fra vandløbet til kreaturvanding med mulepumpe eller vindpumpe.

- Afmærkning og dræn:**
11. Vandløbets afmærkning med skalapæle og eventuelt andre afmærkninger må ikke beskadiges eller fjernes. Sker dette, har den ansvarlige for beskadigelsen eller fjernelsen pligt til at anmelde forholdet til vandløbsmyndigheden og bekoste retableringen.
  12. Udløb fra drænledninger skal udføres og vedligeholdes således, at de ikke gør skade på vandløbets skrånninger. Udførelsen af andre rørledninger må kun ske efter forud indhentet tilladelse hos vandløbsmyndigheden. Dræn skal tydeligt afmærkes på vandløbets øverste kant.
  13. Vandløbet må ikke tilføres faste stoffer, spildevand, okkerholdigt spulevand eller andre væsker, der kan forurene vandet eller foranledige aflejringer i vandløbet, jfr. miljøbeskyttelseslovens regler herom.
- Påbud:**
14. Beskadiges vandløbet, beplantninger, bygværker eller andre anlæg ved vandløbet eller foretages foranstaltninger i strid med vandløbsloven, kan vandløbsmyndigheden meddele påbud om genoprettelse af den tidligere tilstand.
  15. Er påbud ikke efterkommet inden udløbet af fastsat frist, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne på den forpligtigedes regning, jfr. vandløbslovens §54.
  16. Er der fare for, at betydelig skade kan ske på grund af usædvanlige nedbørsforhold eller andre ude fra kommende usædvanlige begivenheder, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne uden påbud og på den forpligtigedes regning, jfr. vandløbslovens §55.
- Nyanlæg:**
17. Anlæg af broer og overkørsler samt nedlægning af rørledninger og kabler i vandløbet må ikke ske uden vandløbsmyndighedens godkendelse.

7. VEDLIGEHOLDELSE

Randers Kommune vedligeholder Brusgård Møllebæk og afgør, om vedligeholdelsen skal udføres i entreprise eller ved egen foranstaltning.

**Vedligeholdelsesbe-
slutning**

Vedligeholdelsen af vandløbet skal udføres således, at vandløbets fysiske tilstand som minimum er i overensstemmelse med de krav, målsætningen foreskriver.

**Vedligeholdelse gene-
relt**

1. Vandløbet går igennem i midten af april for at fjerne eventuelle spærrende elementer. Grødeskæringen foretages med skæringer i perioden 1. august - 15. september.

Undtaget er strækningen fra Carlsberg-grøften til ca. 200 m nedstrøms skal der til enhver tid være åben strømrønde på 2 m. Dette kan medføre en til flere skæringer i grødesæson. På denne strækning er det nødvendigt med maskinel oprensning på grund af blød bund.

2. Grødeskæringen udføres skånsomt og skal alene ske i en slynget strømrønde ved bunden, således at der er frit vandspejl i strømrønden. Der skal efterlades grødebræmmer uden for strømrønden af varierende bredde.
3. Skånsom bundskovling må foretages, når kravet til tværsnitsarealet ikke kan opfyldes. Bundskovling må kun foretages i perioden august-oktober og kun ved anvendelse af følgende princip:

Vandløbet må ikke lide overlast, f.eks. må sten- og grusbund så vidt muligt ikke forstyrres eller fjernes. Oprensning må kun finde sted i strømrønden og ud for drænløb.

4. Kantafretning bør så vidt muligt undgås. Såfremt det skulle blive nødvendigt, skal det udføres i august primo september.
5. Kantvegetation bliver kun slået, såfremt vegetationen forringer den nødvendige vandføringsevne, kvæler nyplantning eller udvikles til uønsket vegetation, f.eks. bjørneklo, brændenælde m.m.
6. Beplantningen på vandløbskanten vedligeholdes af vandløbsmyndigheden.
7. Afskåren grøde skal optages fra vandløbet og lægges skiftevis på vandløbets sider, eller opsamles på bredden udenfor 2 m bræmmen. Ved større koncentreret opsamling efter anvisning fra lodsejer, jfr. Miljøstyrelsens cirkulære af 11. juni 1987.

8. Fyld, afskåret grøde og andet oprenset materiale, der fremkommer ved almindelig vedligeholdelse, skal jævnes eller fjernes af lodsejere kort tid efter optagning.
9. Lodsejere, eller andre med interesse i Brusgård Møllebæk som finder vandløbets vedligeholdelsestilstand eller specielle forhold vedrørende vandløbet utilfredsstillende, kan rette henvendelse herom til vandløbsmyndigheden.

Vedligeholdelse på delstrækningen Kirkevadbros til 525 m nedstrøms:

På denne strækning skal der skæres en strømmende på max. 1 m.
Hele strækningen skal skæres i perioden 1. august til 15. september.

Vedligeholdelse på delstrækningen matr.nr. 4a til Carlsberggrøften:

På denne strækning skal der skæres en strømmende på max. 1,5 m. I efteråret 1995 er der plantet rødæl på en strækning ved matr.nr. 4a, for at skygge en kraftig sødgræs bevoksning. Træbevoksning, som skal vedligeholdes indtil bevoksningen kan klare sig.

Vedligeholdelse på delstrækningen fra Carlsberggrøften til spang på matr.nr. 3i Munkdrup:

På denne strækning skal der skæres en strømmende på 2 m. De første 200 m skal friholdes for grøde. Da bundforholdene kan være problematiske kan det være nødvendigt at holde strækningen fri med maskine for at skabe fri passage for hele Paderup Mose området.

Vedligeholdelse på delstrækningen fra 3i til kreaturbro ved Brusgård:

På denne strækning skal der skæres en strømmende på max. 2 m. På strækninger med gode faldforhold bør strømmenden variere på de restaurerede strækninger, således at der skabes en naturlig variation i vandløbet. Pudedannede vandløbsplanter skal bevares bedst muligt.

Vedligeholdelse til Alling Å:

Strømmenden skal på denne strækning være 2,5 m.

Se tabel 1.

8. TILSYN.

Vandløbsmyndigheden syner vandløbet mindst 2 gange årligt (april - oktober).

Der afholdes offentligt syn i oktober måned. Interesserede, som ønsker at deltage i synet, kan rette henvendelse til teknisk forvaltning inden 1. oktober.

9. STRAFFEBESTEMMELSER.

Den der overtræder bestemmelserne i dette regulativ kan straffes med bøde, jfr. vandløbslovens §85.

10. REVISION.

Vandløbsmyndighederne kan, såfremt det viser sig nødvendigt, ændre hegningsafstanden på 1 m fra vandløbskanten på arealer med løsdrift. Dette vil blive meddelt ved et tillægsregulativ.

Senest 1. januar 2007 foretages en vurdering af, om regulativets forudsætninger er i overensstemmelse med vandløbets kvalitet og målsætning.

11. REGULATIVETS IKRAFTTRÆDEN.

Regulativet for Brusgård Møllebæk er blevet bekendtgjort og fremlagt til gennemsyn i 8 uger med adgang til at indgive skriftlig indsigelse og eventuelle ændringsforslag inden den 28. maj 1996.

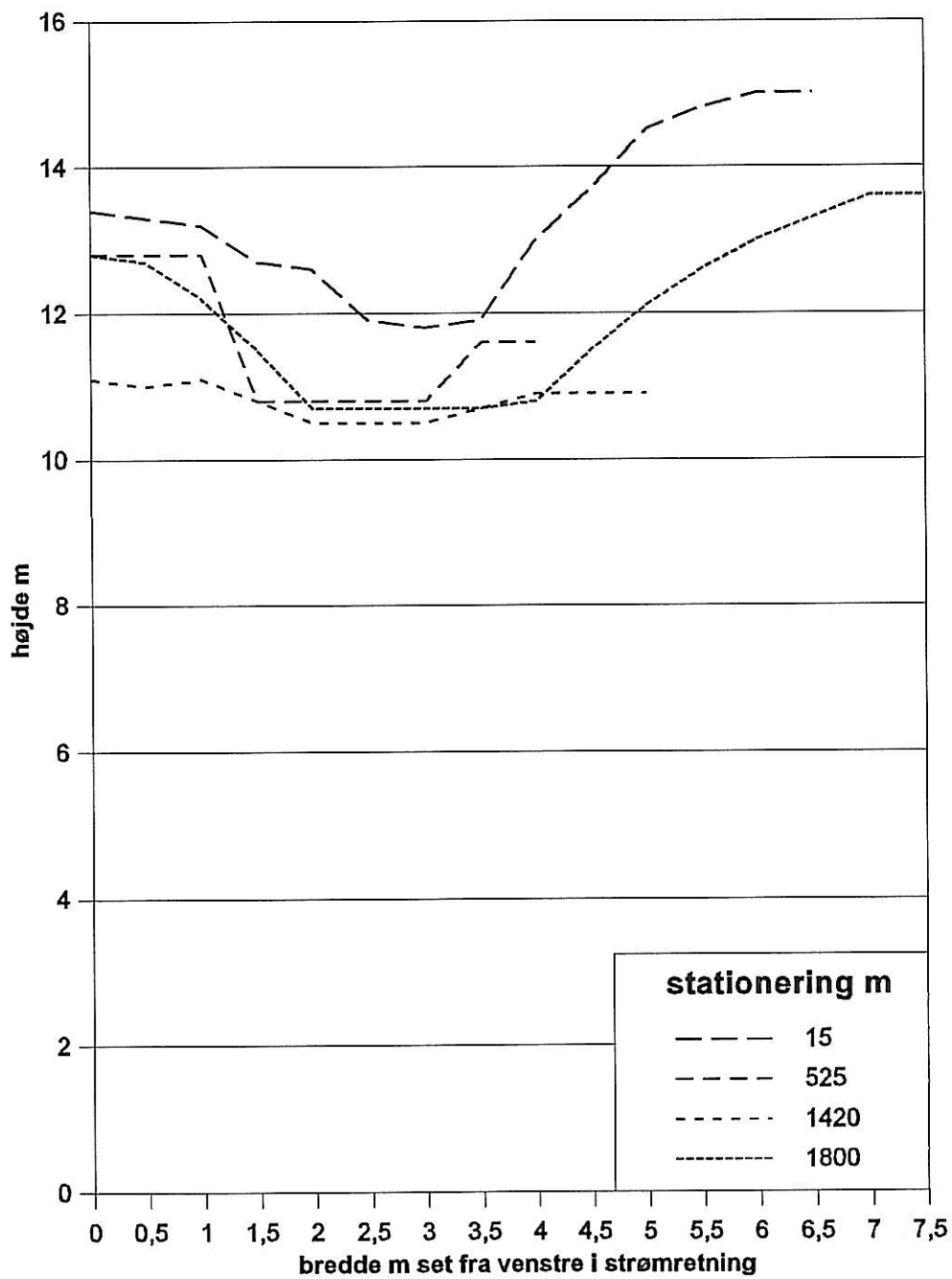
Regulativet er herefter vedtaget af

Randers Byråd den 18. november 1996.

Bestemmelserne træder i kraft fra datoen for dets vedtagelse.

BRUSGÅRD MØLLEBÆK

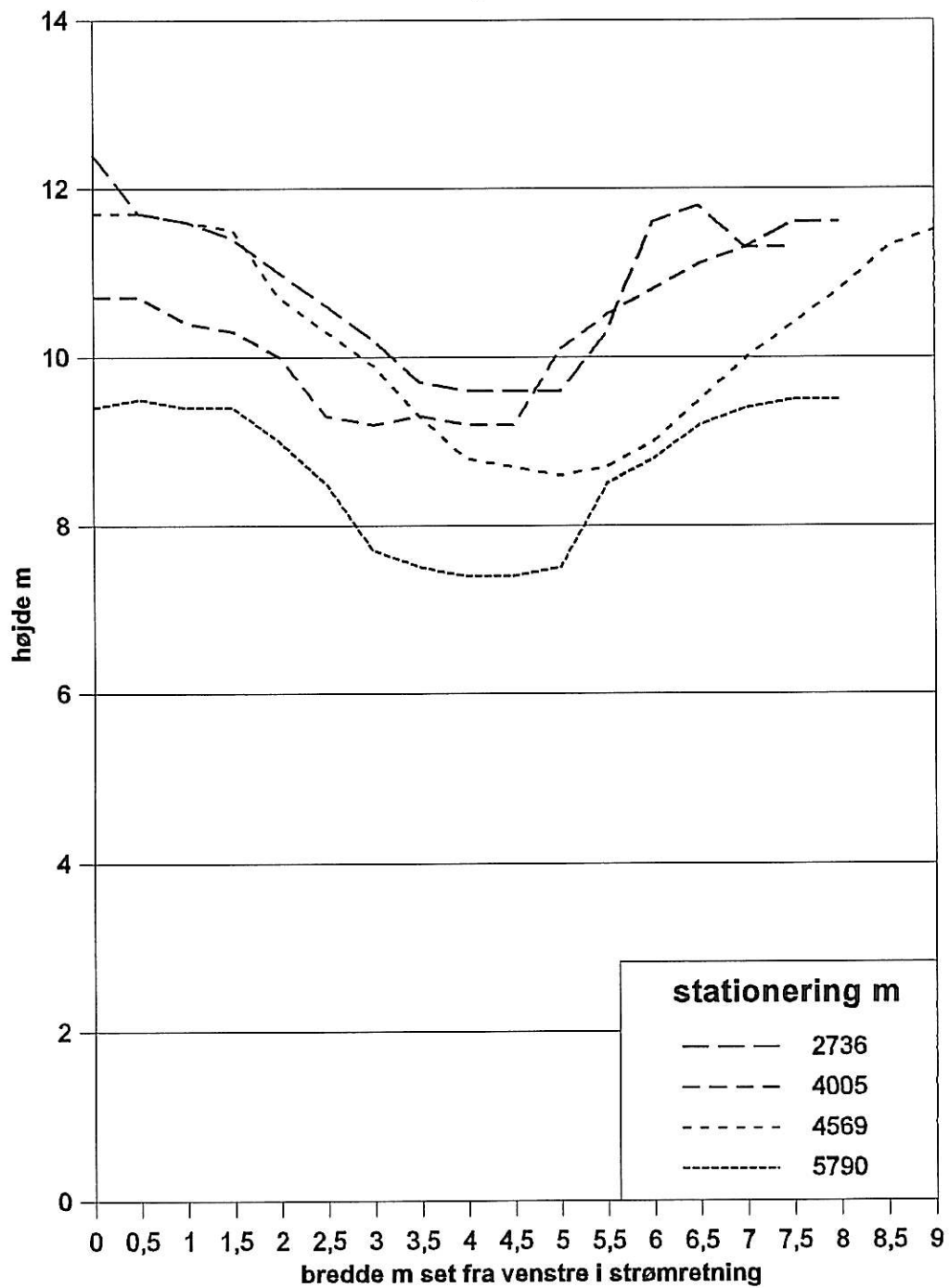
tværprofil

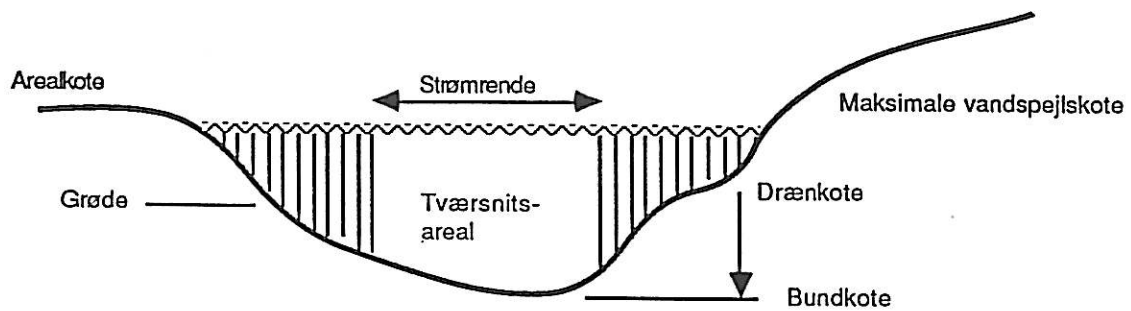

BRUSGÅRD MØLLEBÆK

tværprofil

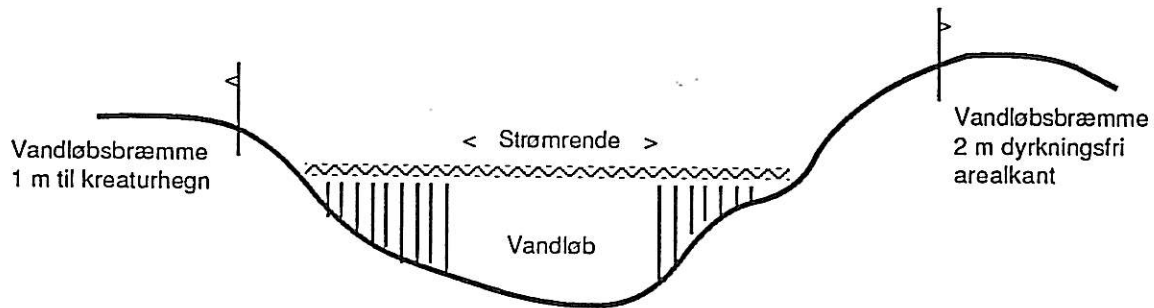

Figur 1 Illustrativ definerings af forskellige koter i dette regulativ.

Skitsen viser,
 at arealkoten svarer til den maksimale vandspejlskote,
 at drænkoten er en afstand over bundkoten,
 at tværsnitsarealet er beregnet i strømrønde-
 bredden, uden for grødeområdet.

Afstanden til vandløbet, vandløbsbræmmen.

Skitsen viser,
 at hegn- og dyrkningsafstanden måles fra flaget på vandløbets øverste anlægskant.

1. GRUNDLAGET FOR OG KONSEKVENNS AF REGULATIV FOR BRUSGÅRD MØLLEBÆK VANDLØBSSYSTEMET.

I henhold til §9 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 49 af 15. februar 1985 er der i det følgende redegjort for de planer, kendelser m.v., som danner grundlag for regulativet.

Redegørelsen optages som bilag til regulativet for Hov Bæk, Brusgård Møllebæk, Paderup Mosegrøft, Carlsberg-grøften og Kirkedals Bæk.

2. SEKTORPLANER.

Af sektorplaner optaget i regionplanen for Århus Amt, samt andre planer kan nærværende få betydning for vandløbssystemet (Hov Bæk, Brusgård Møllebæk, Paderup Mosegrøft, Carlsberg-grøften og Kirkedals Bæk).

I recipientkvalitetsplanen fastsættes målsætningerne for tilstanden og anvendelsen af bl.a. vandløb og søer, og hovedmålet er her at sikre den bedst mulige kvalitet i vandløb og søer samt vandløbenes evne til at aflede vand. Med baggrund i ovenstående hovedmål er følgende forudsætninger fastlagt:

- Målsætningen skal fastlægges så nær baggrundstilstanden som muligt.
- Målsætningen forudsætter, at forureningen begrænses så meget, som det er teknisk muligt og økonomisk forsvarligt.
- Målsætningen må kun i særlige tilfælde forudsætte en forringelse af vandløbenes evne til afledning af overfladevand og drænvand.
- Målsætningen skal indgå som et grundlæggende element for vedligeholdelse af vandløbene.
- Målsætningen er retningsgivende for vandindvindingsinteresserne.

Vandløbene er i recipientkvalitetsplanen optaget under Alling Å recipientsystem, som tilløb med følgende opdeling:

Navn	Strækning	Målsætning	Forureningsgrad
Hov Bæk	Hald Sø - Jespervad	B 3	II-III
	Jespervad- Kirkevad	B 1	II
Brusgård Møllebæk	Kirkevad- Brusgård	B 1	II
	Alling Å	B 2	II
Carlsberg- grøften	Brusgård Møllebæk	B 3	II-III
Paderup Mosegrøft	Carlsberg- grøften	B 3	II-III
Kirkedals Bæk	Mikkelstrup	B 3	II-III
	Brusgård Møllebæk	B 1	II

Målsætningen B1 er et vandløb, hvor der allerede sker gydning, eller hvor det ved de fornødne indgreb må anses for realistisk, at gydning vil finde sted. Den anvendes desuden for de vandløbsstrækninger, hvor der som led i en af Fiskeriministeriet godkendt udsætningsplan foregår udsætning af ørredyngel. Målsætningen omfatter både gydeområder for havørred og for stationære bestande af bækørred eller andre laksefisk. For at sikre de vandrende laksefisk adgang til gydeområderne, skal der søges gennemført foranstaltninger, der sikrer, at de pågældende arter kan nå frem til gydepladserne, og at de kan vandre tilbage til deres opvækstområder. **Gyde- og yngel-opvækstområde for laksefisk.**

Vandløbsvedligeholdelsen skal begrænses mest muligt. Det forudsættes således, at der ved grødeskæring efterlades væsentlige grødebrømmer i vandløbet, at gydebanker ikke opgraves, og at vandløbets brinker kun bortgraves, hvis en konkret vurdering har vist, at dette er nødvendigt af hensyn til vandføringsevnen.

Der må ikke ske gravning af brinker i begge vandløbssider det samme år. Vegetationen langs vandløbet skal normalt lades urørt.

Det forudsættes, at vandoppumpning direkte fra vandløb ikke finder sted, og at oppumpning af grundvand ikke medfører, at vandføringen i vandløbet mindskes væsentligt eller at forureningsgraden øges som følge af vandindvinding.

Forureningsgraden skal være II eller bedre.

Målsætningen B2 er et vandløb, hvor der ofte er en vanddybde på mere end 30 cm. Der kan forekomme gydning, men det er ved fastsættelsen vurderet, at vandløbet som helhed har større betydning som opvækst- og opholdsområde for ørred og andre laksefisk. **Laksefiskevand.**

Omfanget af vandløbsvedligeholdelsen skal fastsættes efter en konkret afvejning af behovet for vedligeholdelse af hensyn til dyrkning af jorden mod de miljømæssige ulemper som følge af vedligeholdelsen. Det forudsættes dog, at gydeområder helt friholdes for opgravning.

Oppumpning af vand direkte fra vandløbene må kun finde sted fra større vandløb med sommervandføring på over 1 m³/sek.

Det forudsættes, at den samlede reduktion af vandføringen som følge af grundvands- og overfladevandsindvindingen ikke medfører væsentlig mindskelse af fiskebestand eller en forøgelse af forureningsgraden i vandløbet.

Forureningsgraden skal være II eller bedre.

Målsætningen B3 er et vandløb, hvor der findes en bestand af karpefisk, ål, gedder og andre arter, der ikke er laksefisk, eller hvor der ønskes skabt livsbetingelser for disse fisk. Målsætningen er især anvendt for vandløbenes langsomt flydende eller stærkt regulerede strækninger, hvor der normalt ikke kan findes en væsentlig bestand af laksefisk. **Karpefiskevand (ålevand).**

Vandløbsvedligeholdelsen i betydeligt omfang vil normalt være i overensstemmelse med Regionplanen (tidligere recipientkvalitetsplanen), men der skal foretages en vurdering af behovet for vandløbsvedligeholdelse for i videst mulig omfang at kunne tage miljømæssige og fiskerimæssige hensyn.

Oppumpning af vand direkte fra vandløb kan tillades, hvis sommervandføringen er over ca. 200 l/sek.

Forureningsgraden skal være II-III eller bedre.

Hov Bæk er stærkt reguleret og uddybet frem til Kirkevadbros. På denne strækning er en mindre delstrækning ofte sommerudtørrende og vandløbsbunden har enkelte steder mindre tilbagefald. Vandløbet har dårlige strømforhold og blød bund. De omgivende engarealer har givet sig i forhold til vandløbsbunden, hvilket specielt 1994 og begyndelsen af 1995 viste sig ved, at disse arealer var meget våde.

Vandstanden i Hov Bæk er noget afhængig af pumpeaktiviteterne i den dræned Hald Sø.

Langs hele vandløbet er der plantet rødæl.

Brusgård Møllebæk er et stærkt reguleret vandløb. En skånsom vedligeholdelse siden 1986 har skabt mange variationer, indsnævninger, mikrosoninger og strygagtige strækninger. Disse miljøforbedringer har sløret det regulerede præg betydeligt og skabt skjul og tilholdssteder for vandløbets og de nære omgivers fauna.

Vandløbet domineres af blød bund, men en fast bund vinder udbredelse. På strækninger nedstrøms Stånum Bro til kreaturbroen ved Brusgård, er der ved restaurering udlagt gydegrus og sten med indsnævring og forbedring af strømhastigheden som følgevirkning.

Langs hele vandløbet er der på udvalgte steder plantet træer, primært rødæl.

Paderup Mosegrøft er et forholdsvis nyt vandløb. Det er anlagt i forbindelse med de store drænings- og reguleringsarbejder i Paderup Mose i begyndelsen af '40-erne til afvanding af Paderup Mose.

Vandløbet er stærkt reguleret og uden nævneværdige faldforhold. Dette har skabt et meget faunafattigt vandløb. Bunden er blød og vanskelig at vedligeholde.

Den afvandingsmæssige værdi kan der med nutidens øjne stilles spørgsmål ved. Paderup Mose ligger udyrket hen, og de afvandingsmæssige interesser menes kun at være opstrøms mosen parallelt med den højere liggende Brusgård Møllebæk.

Hov Bæk, Brusgård Møllebæk og Paderup Mosegrøft afvander større moseområder, hvilket bevirker, at vandet er meget brunt og uklart formentlig på grund af humusstoffer.

Carlsberg-grøften er et meget reguleret vandløb. Faldforholdene på den øverste strækning er rimelige. Bunden er i hele vandløbets længde meget sandet. Der har tidligere været gjort forsøg på at stoppe sandvandringen ved restaureringsarbejder og indsnævringer. Det har hjulpet, men den store sandvandring er stadig et problem. I 1994 blev der for at koncentrere opgravningsarbejdet anlagt et sandfang nedstrøms Kirkebro på den flade strækning. Sandfanget er midlertidigt.

Langs hele vandløbet er der plantet træer.

Kirkedals Bæk er også et stærkt reguleret vandløb med meget varierede bundforhold. I moseområdet er bunden blød af mudder og på de steder med gode faldforhold, er der fast og stenet bund.

I forbindelse med anlæggelsen af motorvejen blev en lang strækning af vandløbet omlagt. Dette har betydet, at vandløbet endnu ikke har fundet et stabilt leje. Under anlægsarbejdet er der blevet tilført meget sand. Lige før udløbet findes et mindre styrt, som efter sigende er anlagt for at undgå vandstandssænkning og dermed udskridning af brinken omkring Mikkelsestrup. Styrtet er ingen potentiel fiskespærring.

Umiddelbart nedstrøms motorvejstunnelen er der midlertidigt anlagt et sandfang. Der forsøges at opbygge en banket langs tunnelens indvendige nordside.

Der er plantet træer langs Kirkedals Bæk.

Rapporten "Forureningstilstand og smådyrsfauna i Alling Å, 1994" fra Århus Amt nævner generelt, at målsætningen ikke er opfyldt i de 5 vandløb. Det nævnes, at de fysiske forhold er for dårlige på grund af for hård vedligeholdelse og forureningsgraden ikke er overholdt i områder med spredt bebyggelse.

Okker potentielle områder:

Brusgård Møllebæk nedstrøms Mikkelsestrup til udløb i Alling Å gennemløber områder, der er klassificeret som okkerpotentielle områder. Klassifikationen indebærer, at nydræning, udgrøftning såvel som ændring ikke må gennemføres uden godkendelse hertil fra Århus Amt.

Fiskespærringer:

På strækningen findes få delvist nedbrudte stryg, som dog ikke udgør nogen potentiel fiskespærring.

Fiskeudsætningsplaner:

Udsætningsplanen for mindre vandsystemer med tilløb til Randers Fjord, distrikt 15, vandsystem 0-13 udgave 1993.

I april udsættes ved station

31 Brusgård Møllebæk ved Brusgård
400 stk. 1 års ørred

32 Carlsberg-grøften ved Kirkebro
1.000 stk. ørred-yngel

33 Carlsberg-grøften syd for mosen
500 stk. ørred-yngel

I efteråret udsættes ved station

31 Brusgård Møllebæk ved Kirkevadbros
800 stk. 1/2 års ørred

Spildevandsplanen:

Der er udarbejdet planer for bortskaffelse af spildevand. Planerne indeholder bl.a. oplysninger om:

- eksisterende og planlagte kloakeringsområder og rensningsforanstaltninger,
- områder, hvor der skal ske afledning til nedslivningsanlæg,
- hvilke anlæg der etableres på kommunal, og hvilke der etableres på privat foranstaltning.

Spildevandsplanen må ikke stride imod regionplanen.

Områderne Paderup, Trekantsområdet i Vorup, Karlsberg, Sdr. Borup, Stånum og Brusgård er omfattet af Randers Kommunes spildevandsplan med udledning til vandløbssystemet.

Landområderne omkring vandløbene er ikke omfattet af spildevandsplanen.

Eksisterende overfladevands- og spildevandsledninger, som giver anledning til uacceptabel påvirkning af vandløbet skal ændres, så vandløbets målsætning kan opfyldes.

Tilladelse til udledning af spildevand skal gives på grundlag af gældende bestemmelser.

Vandindvindingsplan:

"Vandindvindingsplan 1985" for Århus Amt angiver følgende retningslinier for:

- vandindvinding til byformål.

Ved udpegning af indvindingsområder til byformål skal der i muligt omfang tages hensyn til vandløbenes vandføring, vandstanden i søer, moser og enge samt behovet for vandindvinding til andre formål.

Boringer skal således så vidt muligt placeres uden for naturområder, som er følsomme over for grundvandssænkning, og uden for områder med stort markvandingsbehov.

- vandindvinding til andet end byformål.

Indvinding af overfladevand fra vandløb og søer kan normalt ikke tillades - og eksisterende tilladelser til indvinding af overfladevand kan normalt ikke forlænges. Dog skal ansøgninger om at erstatte oppumpning fra vandløb og søer med grundvandsoppumpning imødekommes, medmindre der herved tilsidesættes meget væsentlige naturinteresser.

Tilladelser til indvinding af grundvand kan normalt forlænges, dog under hensyntagen til de begrænsninger, der kan følge af behovet for vandindvinding til byformål.

Inden for oplande til vandløb med målsætning B1 kan der kun tillades vandindvinding, når det kan ske uden væsentlig påvirkning af vandløbssystemets plante- og dyreliv.

Inden for oplande til vandløb med målsætning B2 + B3 kan der gives tilladelse til vandindvinding, medmindre afgørende hensyn til vandløbets vandføring taler imod dette. Se endvidere under målsætning.

Landbrugsplan (1987):

Recipientbeskyttelsen vedrørende vandløb og søer berører landbrugsinteresserne på to områder:

Vandindvinding: 1) Direkte oppumpning
2) Grundvandsoppumpning

Vandafledning: 1) Vandløbsvedligeholdelse
2) Vandløbsregulering

Hvad angår recipientkvalitetsmålsætningens konsekvenser for jordbrugenes behov for afvanding, er det især kravene om mere skånsom vedligeholdelse og regulering, som på flade, lavtliggende strækninger kan komme i konflikt med landbrugets interesser. Konsekvenserne heraf kan ikke gøres op, før recipientkvalitetsplanen i nødvendigt omfang er blevet fulgt op af reviderede vandløbsregulativer.

Af bemærkningerne til regionplanens retningslinier fremgår det da også, at amtsrådet under udarbejdelse af vandløbsregulativerne vil forbeholde sig at kunne tage målsætningen på vandløbene op til nyvurdering, såfremt det viser sig, at de forudsatte ændringer i vandløbsvedligeholdelsen giver anledning til en væsentlig forringelse af dyrkningsmulighederne eller uoverkommelige vedligeholdelsesudgifter.

Vandløbene ligger i landzone, hvor de lettere lerjorder dominerer, men hvor der også forekommer større arealer med sandjorder.

Områdets arealklasseficering er særlig værdifulde landbrugsarealer - klasse 1 + 2. Arealerne er sammenhængende dyrkningsjorde, hvor ca. 87% af oplandet er opdyrket.

Fredningsplaner (1987):

I forbindelse med fredningsplanlægningen og administrationen af Naturbeskyttelsesloven er det vigtigt, at der tages vidtgående hensyn til de biologiske og landskabelige værdier.

Naturbeskyttelsesloven skal sikre et alsidigt dyre- og planteliv også i vandløbene. Udover fiskeinteresserne bør også det lavere dyre- og planteliv prioriteres højt.

De 5 vandløb er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens §3. Det vil sige, at ændringer af vandløbenes åbne forløb kun må ske med tilladelse fra amtsrådet.

Alle områder langs vandløbene er udpeget som SFL-områder (særlig følsomt landbrugsområde). Langs vandløbene er der forholdsvis mange lave engstrækninger, moseområder med og uden skov, samt jorder udlagt til vedvarende græs.

I forbindelse med det rekreative område Paderup Mose er der i kommuneplanen udlagt stiforbindelser langs med Brusgård Møllebæk til Brusgård.

Restaurering: Randers kommune har i budgettet for 1996 afsat midler til at opkøbe arealer i Paderup Mose. Den videre plan er at genoprette den oprindelige eller dele af det oprindelige moseområde. Det kan ske ved rydning af kratområder, slyngning - og hævning af vandspejl, således at der skabes et varierende område med ager, eng, overdrev, skov, mose og vådområde.

Denne naturvariation vil være ønskelig at bevare og eventuelt genskabe langs hele vandløbssystemet ad frivillighedens vej i samarbejde med amt og kommune.

Såfremt Hald Sø i Sønderhald på et tidspunkt bliver genoprettet, vil projektet få betydning for resten af vandløbssystemet.

Skovrejsning: Øst for Paderup Mose har Randers kommune i samarbejde med Skov- & Naturstyrelsen anlagt et nyt skovområde, Randers Sønderkov.

Ådalen fra Alling Å til Paderup Mose er i regionplanen udpeget som område, hvor skovtilplantning er uønsket.

2. AFSTRØMNINGSMÆSSIGE FORHOLD.

Arealerne til det topografiske opland til Brusgård Møllebæk med sideløb udgør ca. 40 km².

Vandløbet har variable vandføringer. Ved Brusgård har Århus Amt i samarbejde med Hedeselskabet en fast målestation. Afstrømningen over en 17-årig periode viser, at årsmiddelværdien for døgnafstrømningen er 168 l/s (laveste værdi 85 l/s og højeste 241 l/s).

Med vedtagelsen af dette regulativ vil afledningsevnen fra afstrømningsområdet ikke blive væsentligt ændret i forhold til det, der tidligere har været praksis med hensyn til vedligeholdelse. Vedligeholdelsen er foretaget manuelt ved fjernelse af grøde 1-2 gange årligt undtaget Paderup Mosegrøft.

Ved opmålingen til disse regulativer lå bunden generelt dybere end de tidligere regulativers bundkoter. I perioden fra 1984 - 1994 er bundkoterne ikke steget. Dette viser, at skæring af grøde i en strømmende svarende til maksimalt det gamle regulativs bundmål er nok til at fastholde en rimelig konstant bundkote.

Efter anlæggelsen af motorvejen og specielt i anlægsfasen har bundforholdene i Carlsberg-grøften og Kirkedals Bæk været ustabile på grund af erosion af skræntanlæg. Det har været nødvendigt at grave sandfang for at undgå sandvandring længere ned i systemet.

I forbindelse med motorvejsudbygningen er der anlagt forsinkelsesbassiner, således at udledningen neddrosles svarende til normal overfladisk afløb. I Paderup Mose har kommunen anlagt et regnvandsbassin til opsparring af overfladevand fra trekantsområdet i Vorup og Paderup-området.